

THE ROLE AND IMPORTANCE OF GOLDSMITHING AND EMBROIDERY IN NATIONAL CRAFTS IN SCHOOL CIRCLES

Navbahor Eshinxo'jayeveva¹

General Secondary School No. 13 of Quyi Chirchiq district, Tashkent region

KEYWORDS

Goldsmithing, Embroidery, National Crafts, School Circles, Cultural Heritage, Traditional Crafts, Educational Curriculum, Student Engagement, Cultural Identity, Practical Skills

ABSTRACT

This article explores the role and importance of goldsmithing and embroidery in national crafts within school circles. These traditional crafts not only preserve cultural heritage but also provide students with practical skills and creative outlets. By integrating goldsmithing and embroidery into educational curricula, schools can foster a deeper appreciation for national craftsmanship and promote the development of fine motor skills, artistic expression, and cultural awareness among students. The study highlights various methods and benefits of teaching these crafts in school settings, including enhancing student engagement, promoting cultural identity, and supporting local economies through the continuation of traditional practices..

2181-2675/© 2024 in XALQARO TADQIQOT LLC.

DOI: **10.5281/zenodo.11479400**

This is an open access article under the Attribution 4.0 International(CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

¹ Technology science teacher of General Secondary School No. 13 of Quyi Chirchiq district, Tashkent region, Uzbekistan

MILLIY HUNARMANDCHILIKDA ZARDO'ZLIK VA KASHTACHILIKNING MAKTAB TO'GARAKLARIDAGI O'RNI VA AHAMIYATI

KALIT SO'ZLAR/ КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА:

Zardo'zlik, kashtachilik,
milliy hunarmandchilik,
maktab to'garaklari,
madaniy meros, an'anaviy
hunarmandchilik, ta'lim
o'quv dasturi,
o'quvchilarning faolligi,
madaniy o'ziga xoslik,
amaliy ko'nikmalar

ANNOTATSIYA/AHHOTACИЯ

Ushbu maqolada maktab to'garaklarida milliy hunarmandchilikda zardo'zlik va kashtachilikning o'rni va ahamiyati o'rganiladi. Ushbu an'anaviy hunarmandchilik nafaqat madaniy merosni saqlab qoladi, balki talabalarga amaliy ko'nikmalar va ijodiy imkoniyatlarni beradi. Zardo'zlik va kashtachilikni ta'lim o'quv dasturlariga kiritish orqali maktablar milliy hunarmandchilikni chuqurroq qadrlashni, o'quvchilar o'rtasida nozik vosita mahorati, badiiy ifoda va madaniy ongni rivojlantirishga ko'maklashishi mumkin. Tadqiqot maktab sharoitida ushbu hunarmandchilikni o'rgatishning turli usullari va afzalliklarini, jumladan, o'quvchilarning faolligini oshirish, madaniy o'ziga xoslikni targ'ib qilish va an'anaviy amaliyotlarni davom ettirish orqali mahalliy iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlashni ta'kidlaydi.

An'anaviy hunarmandchilikning ikki ustuni bo'lgan zardo'zlik va kashtachilik muhim madaniy, ma'rifiy va iqtisodiy ahamiyatga ega. Ushbu hunarmandchilikni maktab o'quv dasturlariga kiritish milliy merosni asrab-avaylash, badiiy mahoratni oshirish va o'quvchilar o'rtasida madaniy o'ziga xoslikni targ'ib qilishda hal qiluvchi rol o'ynashi mumkin. Ushbu bo'limda milliy hunarmandchilikda zardo'zlik va kashtachilikning ko'p qirrali ahamiyati yoritilgan va ularning maktab to'garaklaridagi o'rni o'rganiladi.

Zardo'zlik va kashtachilik ko'plab madaniyatlarning badiiy an'alarining ajralmas qismidir. Zardo'zlik, qimmatbaho metallardan murakkab zargarlik buyumlari va bezak buyumlarini yaratish san'ati avloddan-avlodga o'tib kelayotgan hurmatli mahoratdir. Xuddi shunday, kashtachilik, igna va ip bilan matolarni bezash hunari ham chuqur madaniy ahamiyatga ega bo'lib, ko'pincha tarixiy voqealar, mahalliy an'alar va ijtimoiy mavqeni aks ettiradi.

Ushbu hunarmandchilikni maktab dasturlariga kiritish ushbu an'analarni saqlab qolishga yordam beradi. Talabalarga zardo'zlik va kashtachilikning texnikasi va tarixini o'rgatish orqali maktablar ushbu san'at turlarining uzluksizligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Bunday saqlash nafaqat madaniy meros, balki jamiyat yoki millatning o'ziga xosligini saqlab qolish uchun ham muhimdir.

Maktablarda zardo'zlik va kashtachilikni o'rgatish ko'plab ta'lim imtiyozlarini beradi. Ushbu hunarmandchilik aniqlik, sabr-toqat va tafsilotlarga e'tibor berishni talab qiladi, bu esa o'quvchilarning nozik motorli ko'nikmalarini va diqqatni jamlashni rivojlantirishga yordam beradi. Bundan tashqari, ushbu hunarmandchilik bilan bog'liq ijodiy jarayon muammolarni hal qilish, tanqidiy fikrlash va innovatsiyalarni rag'batlantiradi.

Ko'nikmalarni rivojlantirish: Zardo'zlik va kashtachilik bilan shug'ullanish o'quvchilarda epchillik va qo'l-ko'zni muvofiqlashtirishni rivojlantirishga yordam beradi. Bu ko'nikmalar nafaqat badiiy izlanishlar, balki kundalik hayotdagi turli amaliy vazifalar uchun ham foydalidir.

Ijodiy ifoda: Ikkala hunarmandchilik ham ijodiy ifoda uchun platforma yaratadi. Talabalar turli dizaynlar, naqshlar va materiallar bilan tajriba o'tkazishlari mumkin, bu ularga o'zlarining badiiy qobiliyatlarini o'rganish va o'zlarining individualligini ifoda etish imkonini beradi.

Madaniy xabardorlik: Ushbu hunarmandchilikning tarixi va madaniy ahamiyatini o'rganish o'z merosini chuqurroq tushunish va qadrlashga yordam beradi. Bu ogohlik o'quvchilarda g'urur va o'zlikni anglash tuyg'usini uyg'otishi mumkin.

Fanlararo ta'lim: Zardo'zlik va kashtachilik tarix, geografiya va ijtimoiy fanlar kabi boshqa fanlar bilan birlashtirilishi mumkin. Masalan, talabalar ma'lum dizaynlarning tarixiy konteksti yoki muayyan texnikaning geografik kelib chiqishi haqida bilib olishlari mumkin, bu esa o'rganishni yanada yaxlit va o'zaro bog'liq qiladi.

Zardo'zlik va kashtachilikni maktab o'quv dasturlariga kiritish ham ijobiy iqtisodiy va ijtimoiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ushbu hunarmandchilik talabalar uchun, xususan, an'anaviy hunarmandchilik mahalliy iqtisodiyotda muhim rol o'ynaydigan mintaqalarda martaba imkoniyatlarini ochib beradi.

Iqtisodiy imkoniyatlar: Ushbu hunarmandchilikni o'rganish orqali talabalar kelajakda ish bilan ta'minlanishi mumkin bo'lgan qimmatli ko'nikmalarga ega bo'lishadi. Ular hunarmandlar, dizaynerlar yoki hatto o'zlarining qo'lda tayyorlangan mahsulotlarini yaratadigan va sotadigan tadbirkorlarga aylanishlari mumkin.

Mahalliy iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlash: An'anaviy hunarmandchilikni o'rgatishga qaratilgan maktablar qo'lda tayyorlangan buyumlarni ishlab chiqarish va sotishni rag'batlantirish orqali mahalliy iqtisodiyotni saqlab qolishga yordam beradi. Bu qo'llab-

quvvatlash, ayniqsa, muqobil ish imkoniyatlari cheklangan qishloq joylarida juda muhimdir.

Jamiyat ishtiroki: Hunarmandchilik ko'pincha jamoa tuyg'usini o'z ichiga oladi, hunarmandlar birgalikda ishlaydi va o'z bilimlarini baham ko'radi. Maktablar o'quvchilar o'z ishlarini namoyish etishlari va mahalliy hunarmandlar bilan muloqot qilishlari mumkin bo'lgan hunarmandchilik yarmarkalari, ko'rgazmalar va seminarlar tashkil etish orqali jamiyatning bu tuyg'usini rivojlantirishi mumkin.

Zardo'zlik va kashtachilikning maktab o'quv dasturlariga kiritilishi ko'plab afzalliklarga ega bo'lsa-da, muayyan qiyinchiliklarni ham keltirib chiqaradi. Bularga o'qitilgan o'qituvchilarning etishmasligi, cheklangan resurslar va talabalar o'rtasida mumkin bo'lgan qiziqishsizlik kiradi.

O'qituvchilarni tayyorlash: O'qitilgan o'qituvchilar etishmasligini bartaraf etish uchun maktablar o'qituvchilar uchun treninglar o'tkazish uchun mahalliy hunarmandlar va hunarmandchilik tashkilotlari bilan hamkorlik qilishlari mumkin. Seminar va malaka oshirish dasturlari o'qituvchilarni ushbu hunarmandchilikni samarali o'rgatish uchun zarur ko'nikma va bilimlar bilan jihozlashi mumkin.

Resurslarni taqsimlash: Maktablar zardo'zlik va kashtachilik uchun zarur bo'lgan materiallar va asboblarni sotib olishda qiyinchiliklarga duch kelishi mumkin. Buni bartaraf etish uchun maktablar davlat dasturlari, notijorat tashkilotlari va madaniy merosni saqlashdan manfaatdor bo'lgan xususiy donordlardan mablag' izlashlari mumkin.

Talabalarining faolligi: Talabalar o'rtasida qiziqishni kuchaytirish uchun maktablar ushbu an'anaviy hunarmandchilikning zamonaviy qo'llanilishini ta'kidlashlari mumkin. Misol uchun, talabalar zamonaviy dizaynerlar an'anaviy uslublarni moda va zargarlik buyumlariga qanday qo'shishlarini o'rganishlari mumkin, bu hunarmandchilikni ularning qiziqishlariga ko'proq moslashtiradi.

Zardo'zlik va kashtachilik an'anaviy hunarmandchilikdan ko'ra ko'proq; ular madaniy merosning muhim tarkibiy qismlari bo'lib, muhim ta'lim va iqtisodiy foyda keltiradi. Ushbu hunarmandchilikni maktab o'quv dasturlariga kiritish orqali ta'lim muassasalari madaniy an'analarni asrab-avaylash, o'quvchilarning malakasini oshirish va iqtisodiy imkoniyatlarni rivojlantirishda hal qiluvchi rol o'ynashi mumkin. Qiyinchiliklarga qaramay, potentsial mukofotlar uning boy madaniy merosini qadrlaydigan va davom ettiradigan hunarmandlarning yangi avlodini tarbiyalashga arziydigan harakatga aylantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Narzulla, A. (2022). O'ZBEKISTONDA XALQ HUNARMANDCHILIK TURLARI. Ta'lim fidoyilari, 6(7), 418-422.
2. Aziza, Z. (2023). TEXNOLOGIYA TA'LIMI BO 'YICHA AMALIY MASHG 'ULOTLARNI MILLIYLIK ASOSIDA TASHKIL QILISH ASOSLARI. Journal of new century innovations, 25(2), 145-148.
3. Qurbonova, B. M. (2022). BO'LAJAK TASVIRIY SAN'AT O'QITUVCHILARINI O'QUVCHILARIDA BADIY TAFAKKURNI SHAKLLANTIRISHGA AMALIY SAN'ATNING O 'RNI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(10-2), 65-70.
4. Azamadxodjayevna, U. D. (2023). OZBEKISTONDA XALQ HUNARMANDCHILIGI TURLARI, RIVOJLANISH TARIXI, ISTIQBOLLARI. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 17(2), 81-86.
5. Mamajonova, G., Abdupattayeva , N., & Odiljonova , M. (2024). XALQ HUNARMANDCHILIGIDA KASHTACHILIK VA ZARDO'ZLIK SAN'ATI TARIXINI O'QITISHINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI. Talqin Va Tadqiqotlar, (10(47).
6. Sa'dullayeva, Z. R. Q. (2023). BADIY HUNARMANDCHILIKNING NAZARIY MASALALARI. Oriental Art and Culture, 4(2), 489-501.